

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

» 08 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФСЬКА АНАЛІТИКА МІСЬКОГО ПРОСТОРУ

підготовки магістрів

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Філософія

спеціальності 033 Філософія

галузі знань 03 Гуманітарні науки

ВИКЛАДАЧ: Глазунов Володимир Володимирович, д.філос.н., доц., проф. кафедри філософії, публічного управління та соціальної роботи

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри філософії, публічного
управління та соціальної роботи

Протокол № 1 від "29" серпня 2024 р.
Завідувач кафедри філос., публ. упр. та соц. роб.

(підпис) Т.І. Бутченко
(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

І.Ю. Чайка

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2024 рік

E-mail: glazunovzp@gmail.com

Телефон: +380-97-091-52-36

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення); Viber, Skype, Facebook Messenger, WhatsApp, Telegram за вказаним номером

Кафедра: філософії, публічного управління та соціальної роботи (ЗНУ, IV корпус, ауд. 315)

1. Опис навчальної дисципліни

Навчитися читати місто як захопливу книгу, аналізувати його історію, причини та обставини, що обумовили самобутність його формування, протиріччя, що забезпечили динаміку його розвитку. Знайти сильні та слабкі сторони міста як комплексного соціального проекту, розгледіти його нішу в життєдіяльнісному функціонуванні країни та всієї глобальної системи. Відчути дух міста, що здатен вплинути на формування регіонального патріотизму нових поколінь його мешканців. Почути музику його колективного дихання, пульсацію його колективного синергетичного серця... Але все це досягнути крізь призму дії основних філософських законів та вписати в сучасні філософські парадигми в контексті критичного аналізу та когнітивного мислення.

«Філософська аналітика міського простору» як навчальна дисципліна призначена ознайомити студентів з філософськими уявленнями про такий важливий культурний і соціальний феномен, яким є місто, дати систему знань про сучасний стан філософської аналітики міста, допомогти у виробленні цілісного погляду на місто як на єдність його субстратних, соціальних, культурних, символічних складових; використовувати цей підхід у своїй професійній та громадській діяльності. Визначенню місця та ролі міста в комплексній системі соціально-культурного життя, складних процесів урбанізації, глибинних причин та форм його прояву допоможе ознайомлення з провідними філософськими та світоглядними концепціями, із застосуванням різних підходів із конкретних наук та усього різноманіття філософських підходів в осмисленні міста.

Процес навчання орієнтований на комплексне дослідження феномена та відповідного поняття міста через вирішення теоретичних та практичних завдань, опанування специфічних конкретно-наукових надбань в межах основних напрямків вивчення міста як певної території, що вписується у загальний природний ландшафт з певним ресурсним потенціалом, на фоні усвідомлення глобальних проблем людства при переході від зародження до сучасної постіндустріальної епохи. Його доповнює аналіз історичної трансформації уявлення про місто як соціальний проект, що на шляху до своєї реалізації певною мірою перероджувався, трансформовався під тиском зовнішніх сил та внутрішніх протиріч; як соціальний організм, що розвивається за своїми законами та має прояв у відповідних тенденціях та закономірностях.

На особливу увагу в межах курсу заслуговує розгляд економічної структури міста, своєрідність його виробничого потенціалу, його ролі в загальних структурах вищого рівня та більшого масштабу; різнобічний аналіз причин та наслідків економічних проблем, їхньої обумовленості внутрішніми та зовнішніми чинниками. Це доповнюється усвідомленням економічної доцільності саме такого міста в саме у цій локації, за наявності особливого набору природних ресурсів та реалізації логічно-логістичних зв'язків, необхідністю формування міського простору як функції на виконання відповідних проектно-економічних завдань. Відповідно здійснюється розгляд механізмів виникнення та функціонування міст на виконання гуманітарної місії в межах певної системної моделі. При цьому внутрішні міські комунікації, що формують системну цілісність, об'єднують підсистеми та кластери та дозволяють сприймати місто як системну цілісність, схильну до певної міри консервативності та дисипативності, від чого залежить і відповідна рефлексивна типологія міст.

Осягнення та сприйняття факту входження України до інформаційної епохи та постмодерну вимагає аналізу міського простору з позицій теорії комунікацій із значною долею

семіотичного наповнення: виходу на поняття віртуальності міської повсякденності та міського кіберпростору, розумової моделі міської культурно-віртуальної реальності.

Узагальнення отриманих результатів відбувається на рівні теорії урбаністики як комплексної науки про місто з виходом на вирішення певних практичних проблем розвитку міста, що, в свою чергу, дозволяє вести мову про місто як соціоатрактор, соціальну структуру, здатну до фрактальної самоорганізації.

Курс «Філософська аналітика міського простору» є частиною підготовки фахівця з філософії, який забезпечить його інструментарієм для раціонально-критичного бачення життя у всіх його проявах та використання його у повсякденно-практичній, освітній, педагогічній та суспільство-творчій діяльності. Він спрямований на формування вміння використовування філософської методології для аналізу стану, з можливістю наступного проектування прогресивних процесів розвитку сучасного міста.

Метою викладання дисципліни «Філософська аналітика міського простору» є ознайомлення студентів з філософськими уявленнями про місто як соціально-культурний та політико-економічний феномен, потреба надати систему знань та уявлень про сучасний стан філософії міста; допомогти у виробленні цілісного погляду на місто як на єдність його економічної, соціальної, політичної, культурної, інформаційної, символічної та інших складових, використовувати цей погляд у своїй професійній та громадській діяльності.

Досягнення цієї мети передбачає вирішення таких **завдань**:

- визначення місця міста в процесі енергетичного обміну Людини/Соціуму з Природою/Космосом;
- визначення місця міста в системі соціального і культурного життя;
- ознайомлення з найважливішими філософськими концепціями, присвяченими аналізу міст;
- формування уявлень про найважливіші філософські та світоглядні засади і категорії, що пов'язані з філософським аналізом міст;
- отримання знань про різноманіття філософських підходів в осмисленні міста;
- оволодіння сучасними пост/некласичними методами дослідження міст.

Зазначена дисципліна відноситься до циклу вільного вибору студента в межах спеціальності. До її обсягу входить розгляд різних форм буття міста; процесів його розвитку; різних його сфер життєдіяльності; філософських концепцій його осмислення і аналізу; системних і синергетичних методів дослідження міста.

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	3-й	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість годин	150 год.	
Лекційні заняття	14 год.	
Семінарські заняття	28 год	
Практичні заняття		
Лабораторні заняття		

Самостійна робота	108 год.
Консультації	<i>Особисті консультації - середа з 13-00 до 14-00, IV корпус, каб. 315 (вул. Дніпровська 33-А); ZOOM-формат: за попередньою домовленістю.)</i>
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/enrol/index.php?id=7856

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою результатів та компетентностей

Результати навчання та компетентності	Методи навчання/форми і методи оцінювання
ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Інтерактивні, діалогові, проблемні, евристичні, дослідницькі методи навчання/ опитування на семінарських заняттях, тестування в системі Moodle, розв'язання завдань, есе.
СК3. Здатність формулювати та аргументувати актуальні філософські ідеї, доказово й обґрунтовано викладати результати дослідження. СК10. Володіння спеціалізованим знанням в межах певної філософської проблематики, системна обізнаність з відповідною спеціальною (науково-дослідницькою) літературою.	Інтерактивні, діалогові, проблемні, евристичні, дослідницькі методи навчання/ опитування на семінарських заняттях, тестування в системі Moodle, розв'язання завдань, есе.
ПРН1. Здійснювати інтелектуальний пошук, виявляти і критично осмислювати актуальні проблеми сучасної філософської думки, розробляти їх в рамках власного філософського дослідження. ПРН4. Пропонувати та обґрунтовувати нові підходи до розв'язання задач і проблем. ПРН9. Ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності. ПРН14. Приймати ефективні рішення з питань управління складною професійною та/або навчальною діяльністю у сфері філософії.	Підсумковий контроль здійснюється за допомогою перевірки індивідуального завдання, оцінки письмової відповіді на контрольні питання та підсумкового тестування в системі Moodle,.

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Онтологія міста

Феномен міста як вмістилище і носій всіх видів людської життєдіяльності

Місто як предмет міждисциплінарних досліджень. Проблема феномена міста: соціальний, економічний, культурний, науково-технічний контекст. Дисциплінарні підходи до формування моделі міста. Напрямки дослідження міст. Урбаністика як наука та соціальний феномен. Дефініції міста в залежності від контексту.

Єдність міста

Єдність міста: рівень природи та рівень міфу; рівень людської діяльності та рівень техніки. Втілення міста як матеріального об'єкта. Простір соціальної та особистісної реалізації. Міське середовище та субстрат міста, соціальний простір міста.

Змістовий модуль 2. Місто як просторово-часовий феномен

Субстрат міста: структура та форми прояву

Ландшафт, архітектура, інфраструктура. «Тіло» міста та міське середовище. Соціальний простір міста: спосіб організації і структурування фізичного і географічного.

Метафізика міста.

Місто як ідеальний і символічний конструкт. Архетипи міст. Ідеальне місто. Образ міста. «Небесно-ідеальне місто». Місто як символ.

Змістовий модуль 3. Місто як система

Місто як системно-просторовий об'єкт

Системно-просторовий об'єкт: механізми виникнення і функціонування; Гуманітарні системні моделі міст. Місто як система. Міські підсистеми. Внутрішньоміські зв'язки. Прямі та зворотні зв'язки міста. Стабільність міст. Місто як багатофункціональна система. Типології міст. Місто як динамічна система. Місто як тимчасовий конструкт та система відносин. Розвиток міст. Міські процеси, ритми та цикли. Місто як інформаційна система. Інформація як урбанологічна характеристика. Соціограми. Носії міської інформації. Коди міста.

Місто як синергетичний феномен

Синергетичні методи дослідження міста. Синергетика як методологія гуманітарних досліджень, соціоатрактори, соціальні структури, що самоорганізуються, фрактали. Місто як нелінійна структура та система, що самоорганізується. Місто як нелінійний феномен: неврівноваженість та дисипативність міського середовища. Самоорганізація в контексті освіти і розвитку міст. Типологія біфуркації міст. Місто як атрактор. Просторові і часові міські атрактори. Місто як соціоатрактор. Мегаполіс як дивно-ілюзорний атрактор. Урбоатрактори.

Змістовий модуль 4. Місто як фрактал та віртуальний феномен.

Місто як фрактал

Місто як просторовий фрактал. Місто як часовий фрактал. Фрактальна система причинно-наслідкових, функціональних, структурних відносин в міському середовищі. Фрактальна експансія міст.

Місто як віртуальний феномен

Віртуальність міської повсякденності. Місто і кіберпростір: взаємозв'язок. Метафізика міста як віртуальна реальність. Образ міста як віртуальний феномен. Віртуалізація міського ландшафту

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 1. Феномен міста як вмістилище і носій всіх видів людської життєдіяльності	2		1 раз на 2 тижні
1	Тема 2. Єдність міста	1		1 раз на 2 тижні
2	Тема 3. Субстрат міста: структура та форми прояву	2		1 раз на 2 тижні
2	Тема 4. Метафізика міста	1		1 раз на 2 тижні
3	Тема 5. Місто як системно-просторовий об'єкт	2		1 раз на 2 тижні
3	Тема 6. Місто як синергетичний феномен	2		1 раз на 2 тижні

4	Тема 7. Місто як фрактал	2		1 раз на 2 тижні
4	Тема 8. Місто як віртуальний феномен	2		1 раз на 2 тижні
Разом		14		

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 1. Феномен міста як вмістилище і носій всіх видів людської життєдіяльності. План 1.Сутність економічного, соціального, політичного, культурно-духовного наповнення міської життєдіяльності. 2.Конкретно-научні підходи до дослідження міст. 3.Концепції містоутворення.	4		щотижня
1	Тема 2. Єдність міста. План 1. Рівень природи 2. Рівень міфу 3. Рівень людської діяльності. 4. Рівень техніки. 5. Топос: місто як місце. 6. міське середовище. 7 Міський субстрат.	2		щотижня
2	Тема 4 Субстрат міста: структура та форми прояву План 1.Ландшафт, архітектура, інфраструктура як субстратні заснування міста. 2. «Тіло» міста та міське середовище. 3. Місто як простір соціальної та особистісної реалізації. 4. Соціальний простір міста. 5. Місто як спосіб організації і структурування фізичного і географічного простору.	4		щотижня
2	Тема 4. Метафізика міста. План 1.Метафізика міста 1. Архетипи міст. 2. Ідеальне місто. 3. Образ міста. 4. «Небесно-ідеальний образ міста».	2		щотижня
3	Тема 5. Місто як системно-просторовий об'єкт. План 1.Механізми виникнення і функціонування міст. 2.Гуманітарні системні моделі міст Т. Парсонса, Н. Лумана, Е. Гідденс, Т. Бернса, Х. Флема, П. Штомкі, А. Давидова. 3.Місто як система. Міські підсистеми (геополітична,	4		щотижня

	соціальна, економічна, господарська, етнічна, екологічна, ландшафтно-архітектурна). 4. Стабільність міст. Місто як багатофункціональна система. 5. Місто як система відносин. Міські процеси. Міські ритми та міські цикли.			
3	Тема 6. Місто як синергетичний феномен План. 1. Неврівноваженість та дисипативність міського середовища. 2. Самоорганізація в контексті освіти і розвитку міст. 3. Типологія біфуркації міст. 4. Просторові і тимчасові міські атрактори. 5. Місто як соціоатрактор. 6. Мегаполіс як дивно-ілюзорний атрактор. 7. Урбоатрактори.	4		<i>щотижня</i>
4	Тема 7. Місто як фрактал. План. 1. Місто як тимчасовий фрактал. 2. Фрактальна система причинно-наслідкових, функціональних, структурних відносин в міському середовищі. 3. Фрактальна експансія міст.	4		<i>щотижня</i>
4	Тема 8. Місто як віртуальний феномен. План. 1. Метафізика міста як віртуальна реальність. 2. Образ міста як віртуальний феномен. 3. Віртуалізація міського ландшафту.	4		<i>щотижня</i>
Разом		28		

7. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	1. Сутність економічного, соціального, політичного, культурно-духовного наповнення міської життєдіяльності. 2. Конкретно-наукові підходи до дослідження міст. 3. Концепції містоутворення. 4. Напрямки дослідження: територіальне, історичне, економічне, містобудівне, соціологічне, соціокультурне, 5. Напрямки дослідження: культурологічне, психологічне, політологічне, семіотичне, онтологічне. 6. Урбанізація як наука та соціальний феномен. 7. Дефініції міста: територіально-демографічні та адміністративно-політичні. 8. Економічна дефініція міста.	27	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

2	1.Ландшафт, архітектура, інфраструктура як субстратні заснування міста. 2. «Тіло» міста та міське середовище. 3.Місто як простір соціальної та особистісної реалізації. 4 Соціальний простір міста. 5 Місто як спосіб організації і структурування фізичного і географічного простору.	27	
3	1.Місто як система: структура. 2.Внутрішньоміські зв'язки. Зворотній зв'язок як механізм існування міста 3.Консервативність і дисипативність як системні характеристики міського розвитку. 4.Місто як багатофункціональна система. 5.Місто та час. 6.Місто як система відносин. 7.Соціопротами. 8.Соціогенність Міста як прояв сингулярності інформаційного поля цивілізації. 9.Носії міської інформації. 10. Коди міста.	27	
4	1.Соціоаттрактори. 2.Міські фрактали. 3.Місто як тимчасовий фрактал. 4.Фрактальна система причинно-наслідкових, функціональних, структурних відносин в міському середовищі. 5.Фрактальна експансія міст. 6.Метафізика міста як віртуальна реальність. 7.Образ міста як віртуальний феномен. 8.Віртуалізація міського ландшафту.	27	
Разом		108	

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Опитування, тести	Семінарське заняття 1 Питання для підготовки до семінарського заняття 1.Сутність економічного, соціального, політичного, культурно-духовного наповнення міської життєдіяльності.	4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати	6

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

		<p>2.Конкретно-научні підходи до дослідження міст.</p> <p>3.Концепції містоутворення.</p> <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7856</p>	<p>основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна.</p> <p>2-1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми.</p> <p>Тест: мах 2 бали</p>	
1	Опитування, тести	<p>Семинарське заняття 2</p> <p>Питання для підготовки до семинарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рівень природи 2. Рівень міфу 3. Рівень людської діяльності. 4. Рівень техніки. 5. Топос: місто як місце. 6. Міське середовище. 7 Міський субстрат. <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7856</p>	<p>4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна.</p> <p>2-1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми.</p> <p>Тест: мах 2 бали</p>	6
1	Есе	<p>Контрольна робота: написання есе за 1 змістовим модулем</p>	<p>Есе:</p> <p>Розгорнутий роздум з власною позицією – 3 бали</p> <p>Розгорнутий роздум без власної позиції – 2 бали</p> <p>Виклад змісту есе не відповідає вимогам до структури – 1бал</p> <p>Виконується наприкінці поточного модулю.</p>	3
2	Опитування, тести	<p>Семинарське заняття 3</p> <p>Питання для підготовки до семинарського заняття</p> <p>1.Ландшафт, архітектура, інфраструктура як субстратні заснування міста.</p>	<p>4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p>	6

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

		<p>2. «Тіло» міста та міське середовище.</p> <p>3. Місто як простір соціальної та особистісної реалізації.</p> <p>4 Соціальний простір міста.</p> <p>5 Місто як спосіб організації і структурування фізичного і географічного простору.</p> <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7856</p>	<p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна.</p> <p>2-1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми.</p> <p>Тест: мах 2 бали</p>	
2	Опитування, тести	<p>Семінарське заняття 4.</p> <p>Питання для підготовки до семінарського заняття</p> <p>1. Метафізика міста</p> <p>2. Архетипи міст.</p> <p>3. Ідеальне місто.</p> <p>4. Образ міста.</p> <p>5. «Небесно-ідеальний образ міста».</p> <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7856</p>	<p>4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна.</p> <p>2-1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми.</p> <p>Тест: мах 2 бали</p>	6
2	Есе	<p>Контрольна робота: написання есе за 2 змістовим модулем</p>	<p>Есе:</p> <p>Розгорнутий роздум з власною позицією – 3 бали</p> <p>Розгорнутий роздум без власної позиції – 2 бали</p> <p>Виклад змісту есе не відповідає вимогам до структури – 1 бал</p> <p>Виконується наприкінці поточного модулю.</p>	3
3	Опитування, тести	<p>Семінарське заняття 5</p> <p>Питання для підготовки до семінарського заняття</p> <p>1. Механізми виникнення і функціонування міст.</p>	<p>4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою,</p>	6

		<p>2.Гуманітарні системні моделі міст Т. Парсонса, Н. Лумана, Е. Гідденс, Т. Бернса, Х. Флема, П. Штомкі, А. Давидова.</p> <p>3.Місто як система. Міські підсистеми (геополітична, соціальна, економічна, господарська, етнічна, екологічна, ландшафтно-архітектурна).</p> <p>4. Стабільність міст. Місто як багатофункціональна система.</p> <p>5. Місто як система відносин. Міські процеси. Міські ритми та міські цикли.</p> <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7856</p>	<p>достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна.</p> <p>2-1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми.</p> <p>Тест: мах 2 бали</p>	
3	Опитування, тести	<p>Семинарське заняття 6</p> <p>Питання для підготовки до семінарського заняття</p> <p>1.Неврівноваженість та диссипативність міського середовища.</p> <p>2.Самоорганізація в контексті освіти і розвитку міст.</p> <p>3.Типологія біфуркації міст.</p> <p>4.Просторові і тимчасові міські атрактори.</p> <p>5.Місто як соціоатрактор.</p> <p>6.Мегаполіс як дивно-ілюзорний атрактор.</p> <p>7.Урбоатрактори.</p> <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7856</p>	<p>4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна.</p> <p>2-1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми.</p> <p>Тест: мах 2 бали</p>	6
3	Есе	<p>Контрольна робота: написання есе за 2 змістовим модулем</p>	<p>Есе:</p> <p>Розгорнутий роздум з власною позицією – 3 бали</p> <p>Розгорнутий роздум без власної позиції – 2 бали</p> <p>Виклад змісту есе не відповідає вимогам до структури – 1бал</p> <p>Виконується наприкінці поточного модулю.</p>	3

4	Опитування, тести	<p>Семинарське заняття 7 Питання для підготовки до семинарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місто як тимчасовий фрактал. 2. Фрактальна система причинно-наслідкових, функціональних, структурних відносин в міському середовищі. 3. Фрактальна експансія міст. <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7856</p>	<p>4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна.</p> <p>2-1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми.</p> <p>Тест: мах 2 бали</p>	6
4	Опитування, тести	<p>Семинарське заняття 8 Питання для підготовки до семинарського заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Метафізика міста як віртуальна реальність. 2. Образ міста як віртуальний феномен. 3. Віртуалізація міського ландшафту. <p>Посилання на тест: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7856</p>	<p>4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Відповідь логічна, але змістовно неповна.</p> <p>2-1 бал – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми.</p> <p>Тест: мах 2 бали</p>	6
4	Есе	Контрольна робота написання есе за 3,4 змістовими модулями	<p>Есе:</p> <p>Розгорнутий роздум з власною позицією – 3 бали</p> <p>Розгорнутий роздум без власної позиції – 2 бали</p> <p>Виклад змісту есе не відповідає вимогам до структури – 1 бал</p>	3

			Виконується поточного модулю.	наприкінці	
Усього за змістові модулі	12				60

9. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу*	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Теоретичне завдання	Відповідь-обговорення питань контрольних питань (Контрольні питання https://moodle.znu.edu.ua/enrol/index.php?id=7856)	25-30 б. - Змістова аргументована презентація основних положень, наявність узагальнення, релевантний висновок 20-24 - Розкриття основних проблем, аргументована презентація власної позиції, проте акцентування на другорядних характеристиках, формальний висновок 10-20 б. Неаргументована «експертна» позиція іншого автора, поверховий підхід, без належного узагальнення та висновків 0-10 - Бездоказовна фіксація окремих положень, висвітлення моментів, що мають опосередковане відношення до сутності проблеми	30
	Практичне завдання	Кейс -ілюстрація до теоретичного матеріалу	Оцінюється глибина теоретичних знань і вміння студента продемонструвати їх практичне застосування. Максимум 10 балів. 10- 8 завдання виконано правильно, повністю із застосуванням оригінального підходу; 7- 6 балів - містить незначні неточності; 5-3 бали - наявні помилки; 1-2 бали, завдання виконано неправильно із суттєвими помилками й неповністю.	10

Усього балів		40
--------------	--	-----------

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

10. Рекомендована література

Основна

1. Безлюбченко О.С., Завальний О.В. Урбаністика : навч. посібник. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2015. 274 с.
2. Беломесяцев А.Б. Філософські основи архітектури. Київ : ППСМ АМУ, 2005. 488 с.
3. Бех Ю.В. Філософія управління соціальними системами. Київ : Видавництво НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2012. 623с.
4. Герменевтика : навч. посіб. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. 42 с.
5. Посацький Б. С. Простір міста і міська культура. Львів : НУ «Львівська Політехніка», 2007. 206 с.

Додаткова

1. Андрос Є. І. Інтелект у структурі людського буття. Київ : Стилос, 2010. 358 с.
2. Архипова Л. Рух до антропології через літературу. *Людина в часі : (філософські аспекти української літератури ХХ–ХХІ ст.)*. Київ : Унів. вид-во Пульсари, 2010. С. 32–54.
3. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм [пер. з фр. Г. Філіпчук]. Київ : Основи, 1998. 461 с
4. Вебер М. Місто. *Вебер М. Вибране. Образ Суспільства*. Київ : Основи, 1994. 321 с.
5. Карповець М. Місто як світ людського буття : монографія. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. 258 с.
6. Розумний М.М. Виклики національного самовизначення: монографія. Київ : НІСД, 2016. 196 с.
7. Фесенко Г. Г. Міський простір у філософсько-урбаністській традиції. *Актуальні проблеми філософії та соціології: Науково-практичний журнал*. 2017. Вип. 15. С. 146-149.

11. Інформаційні ресурси:

1. Каранфілова О. В. Концепція "Зеленої архітектури" : філософський підхід. *Регіональна політика : історія, політико-правові засади, архітектура, урбаністика* : зб. наук. праць

- : в 2 ч. Вип. 3, ч. 1 : Третя міжнародна наук.- практ. конф., Київ, 22 - 23 листопада 2017 р. Київ ; Тернопіль : Бескиди, 2017. С. 108-110. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/items/efb7a89b-4509-4cbd-8178-142cc67203e5>.
2. Кравчик М. О., Крижановська Т.О. Філософське осмислення концепції креативного міста. *Наукове пізнання : методологія та технологія*. 2021. № 1 (47). С. 49-55. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/12539>.
 3. Мелков Ю. О. Філософські засади розвитку сучасних міст : екологія, культура, демократія. *Регіональна політика : історія, політико-правові засади, архітектура, урбаністика* : зб. наук. праць : в 2 ч. Вип. 3, ч. 1 : Третя міжнародна наук.- практ. конф., Київ, 22 - 23 листопада 2017 р. Київ ; Тернопіль : Бескиди, 2017. С. 25 - 29. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/items/f44ffcb0-4e9d-4ce6-9a11-af7735e5c894/>
 4. Огляд книги Алена де Боттона «Архітектура щастя». URL : <https://www.arthuss.com.ua/books-blog/filosofiya-arkhitektury>.
 5. Фесенко Г. Філософія міста у гендерній інтерпретації просторів. *Людинознавчі студії. Філософія*. 2014. Вип. 30. С. 56-68. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Lstudf_2014_30_7.

12. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти. Процедура врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти, регулюється Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (2022 р.). [https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_znu_pro_poryadok_viznannya_rezul_tat_v_navchannya.pdf](https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_znu_pro_poryadok_viznannya_rezultat_v_navchannya.pdf)

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу glazunovzp@gmail.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи. Для отримання швидкої відповіді пишіть повідомлення у Viber.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/yaбук4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8ggt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydbbq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: [\(061\) 227-12-76](tel:0612271276)

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:

<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>